

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

2013

Teollisuuden voitot romahtivat vuonna 2013

Teollisuuden (toimialat B ja C) liikevaihto oli 136,8 miljardia euroa vuonna 2013. Vuotta aiemmin liikevaihtoa kertyi 139,0 miljardia joten pudotusta oli 1,6 prosenttia. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen julkaisemasta Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta 2013. Vastaavaa ajanjaksoa kuvaavan Teollisuustuotanto 2013 –julkaisun mukaan myydyn tuotannon arvo oli 82,2 miljardia, jossa oli vähennystä 6,7 prosenttia edellisvuodesta.

Teollisuuden vaikeudet näkyvät selvimmin tilinpäätösten alimmaisilla riveillä. Teollisuusyritysten yhteenlaskettu kirjanpidollinen tilikauden tulos oli 482 miljoonaa euroa vuonna 2013. Edellisvuonna tulosta kertyi 3,1 miljardia, joten 2,7 miljardin putous näkyy ja tuntuu luvuissa. Huonoon tuloskehitykseen vaikuttivat kaivostoiminnan tappiot ja teollisuuden alentuneet rahoitustuotot.

Kaivostoiminnan ja teollisuuden kannattavuus 2012–2013

	B Kaivostoiminta	B Kaivostoiminta	C Teollisuus	C Teollisuus
	2012	2013	2012	2013
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa
Liikevaihto	1 805	1 730	137 251	135 093
Käyttökate	303	171	5 997	7 264
Nettotulos	-16	-842	1 636	999
Tilikauden tulos	-57	-1 482	3 204	1 964

Tilikauden tuloksen lasku näkyy erityisen selvästi toimialalla B eli kaivostoiminnassa. Kaivostoiminta kerrytti liikevaihtoa 1,7 miljardia eli vajaat 100 miljoonaa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Liikevaihto laski 4,1 prosenttia. Kaivostoiminnan yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,5 miljardia miinuksella eli tappiota syntyi melkein liikevaihdon verran.

Tilastoluvuissa ja niiden tulkinnassa on hyvä huomioida yritysrakenteiden vaikutus lukuihin. Tilinpäätöstilastot laaditaan siten, että oikeudellisten yksikköjen tilinpäätösluvut lasketaan sellaisenaan yhteen. Tällöin yritystoiminnan konsernirakenteesta johtuen saattaa lukuihin sisältyä kertaantumista. Esimerkiksi kaivostoiminnassa varsinaista toimintaa harjoittavan tytäryrityksen suuret tappiot voivat heijastua tytäryhtiöosuuksien alaskirjauksina emoyhtiön tilinpäätökseen aiheuttaen näin toimialan yhteenlasketuissa luvuissa tuplaantumista.

Tiedot perustuvat verohallinnon elinkeinoveroaineistoihin. Tietoja on täydennetty Tilastokeskuksen omilla kyselyillä.

Yritykset Suomessa 2013

Vuonna 2013 Suomessa toimi 354 081 yritystä, joiden yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli yhteensä hieman yli 1,47 miljoonaa. Yrityksiä toimi eniten rakentamisen (toimiala F) sekä kaupan (toimiala G) toimialoilla. Eniten työvoimaa työskenteli teollisuuden (toimiala C) sekä kaupan toimialoilla. Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli 394,2 miljardia euroa. Yritysten henkilö- ja lukumäärätiedot eivät ole vertailukelpoisia Yritysrekisterin vuositilaston edellisiin julkaisuihin nähden, koska tilastoitavien yritysten rajausta on muutettu.

Suurin osa yrityksistä oli oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä tai luonnollisia henkilöitä, eli ammatin- tai elinkeinonharjoittajia. Näiden oikeudellisten muotojen yhteenlaskettu osuus kaikista yrityksistä oli noin 85 %. Elinkeinonharjoittajia oli 165 078 ja osakeyhtiöitä 136 735 kappaletta. Kommandiittiyhtiöitä toimi 18 575 ja avoimia yhtiöitä 6 459.

Henkilöstöllä mitattuna kaikkein suurimmat ja pienimmät yritykset työllistivät eniten vuonna 2013. Alle viiden hengen yrityksissä työskenteli 281 620 henkeä. Vastaavasti yli 1 000 hengen yritykset työllistivät 279 930 henkilöä. Alle viiden hengen yrityksiä toimi 314 975 kappaletta ja yli tuhannen työntekijän yrityksiä toimi 112 kappaletta.

Liikevaihdoltaan suuria, yli 200 miljoonan euroon yrityksiä, toimi 230 kappaletta vuonna 2013. Liikevaihdoltaan pienimpiä yrityksiä, joiden liikevaihto oli alle 40 tuhatta euroa, toimi 166 405 kappaletta, ja ne työllistivät yhteensä noin 135 500 henkeä. Liikevaihdoltaan suurimman kokoluokan yritykset toimivat teollisuuden ja vähittäiskaupan toimialoilla.

Kuntien omistamia yrityksiä ja kuntien liikelaitoksia toimi 1 853 kappaletta ja ne työllistivät yhteensä 21 307 henkeä. Valtion omistamat 222 yritystä työllistivät vastaavasti 61 780 henkeä. Yksityiset kotimaiset yritykset työllistivät hieman alle 1,16 miljoonaa henkeä. Valtio-omisteisia yrityksiä toimi eniten kiinteistöalan toimialaluokassa L sekä kuljetuksen ja varastoinnin toimialalla H. Valtio-omisteisia teollisuusyrityksiä toimialoilla B ja C oli yhteensä 25 kappaletta. Kuntien omistamat yritykset keskittyvät sähkö-, kaasu-, lämpö- sekä jäähdytysliiketoimintaan toimialalla D, kiinteistöalalle sekä vesi-, viemäri-, jätevesihuollon sekä muun ympäristön puhtaanapidon toimialalle E.

Yritystilastointi uudistuu, aikasarjoissa katkoksia

Tilastokeskus on uudistanut yritystilastojen tuotantoa. Tilastovuodesta 2013 lähtien tilinpäätöstilastot julkaistaan yhdessä yritysrekisterin tietojen kanssa yhtenä tilastona. Merkittävimmät muutokset liittyvät toimialaluokituksen, yritystietojen (mm. liikevaihto- ja henkilöstötieto) ja yritysjärjestelyjen käsittelyn yhtenäistämiseen sekä päättelysääntöihin, jonka perusteella tilastoitava yritys- tai toimipaikkajoukko muodostetaan. Tiedot eivät ole vertailukelpoisia Yritysrekisterin vuositilaston edellisiin julkaisuihin nähden, koska tilastoitavan yrityksen rajausta on muutettu. Lisätietoja uudistuksesta löytyy sivuilta Muutoksia tässä tilastossa ja Laatuseloste.

Sisällys

Yritysten kannattavuus ja rahoitusasema 2013.....	4
Kannattavuus.....	4
Velat ja niiden hoitaminen.....	4
Investoinnit.....	6

Taulukot

Taulukko 1. Päätoimialojen rakenne.....	4
Taulukko 2. Vieraan pääoman takaisinmaksuaika päätoimialoittain 2012–2013.....	5
Taulukko 3. Aineelliset investoinnit päätoimialoittain 2012–2013.....	6

Liitetaulukko

Liitetaulukko 1. Yritysten liikevaihto toimialoittain 2012–2013.....	7
--	---

Kuviot

Kuvio 1. Päätoimialojen kannattavuus 2012–2013.....	4
Kuvio 2. Päätoimialojen vieras pääoma 2013.....	5
Kuvio 3. Päätoimialojen rahoitustulos 2013.....	5

Tietojen tarkentuminen.....	8
Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston laatuseloste.....	10

Yritysten kannattavuus ja rahoitusasema 2013

Rakenne- ja tilinpäätöstilasto pitää sisällään 276 000 yrityksen tilinpäätöstietoja vuodelta 2013. Tilastossa ovat mukana teollisuus (Toimialat B, C, D ja E), rakentaminen (F), kauppa (G) sekä palvelut (H-S, pl K). Toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto oli 392,5 miljardia euroa vuonna. Liikevaihtokertymä väheni 1,6 prosenttia edellisvuodesta.

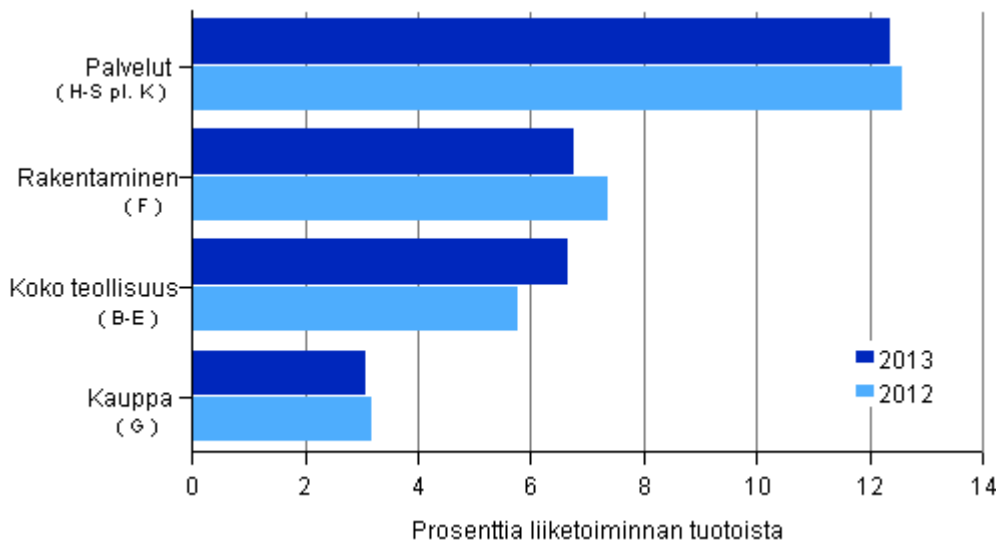
Taulukko 1. Päätoimialojen rakenne

	Yrityksiä	Henkilöstö	Liikevaihto
			milj. euroa
Koko teollisuus	24 613	340 498	152 844
Rakentaminen	42 484	157 137	28 460
Kauppa	45 011	255 271	123 201
Palvelut	163 904	615 431	87 982
Yhteensä	276 012	1 368 338	392 488

Kannattavuus

Käyttökatteella mitattuna toimialojen kannattavuus palvelualoilla ja kaupassa pysytteli edellisvuoden lukemissa. Rakentamisessa kannattavuus heikkeni puolisen prosenttiyksikköä. Teollisuudessa puolestaan käyttökateprosentti parani melkein prosenttiyksiköllä. Teollisuusyritykset pystyivät karsimaan kulujaan tehokkaasti joten liiketoiminta näyttää olevan perusteiltaan hyvässä kunnossa. Ylimääräisten alaskirjausten sekä alentuneiden rahoitustuottojen vuoksi muut kannattavuusmittarit sen sijaan osoittivat heikkoa tulosta etenkin kaivostoiminnassa ja tehdasteollisuudessa.

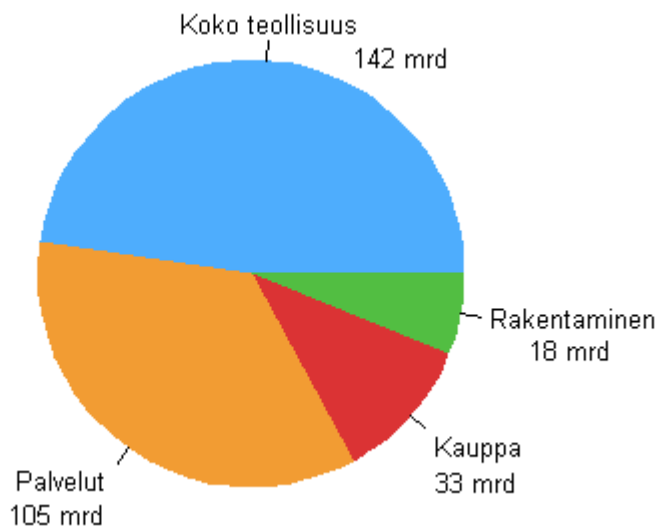
Kuvio 1. Päätoimialojen kannattavuus 2012–2013

Velat ja niiden hoitaminen

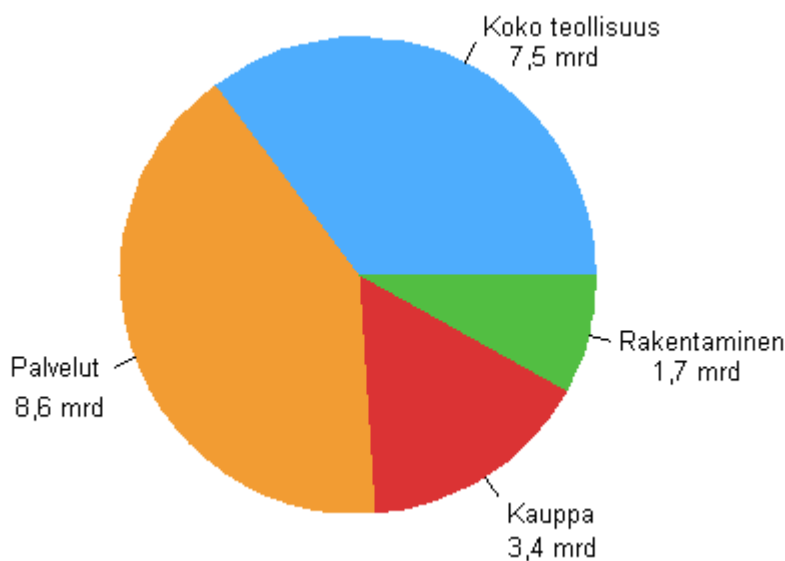
Rakenne- ja tilinpäätöstilaston yrityksillä oli taseissaan vierasta pääomaa yhteensä 298,1 miljardia euroa vuonna 2013. Tällaisen velkamassan hoitamisesta kertyi korkoja ja erilaisia muita rahoituskuluja 14,2 miljardia euroa. Keskimääräiset rahoituskuluerät olivat yhteensä noin 4,8 prosenttia vieraan pääoman yhteismäärästä laskettuna.

Kuvio 2. Päätoimialojen vieras pääoma 2013

Rahoitustulosta, jota voidaan muun muassa käyttää velkojen maksuun, kertyi kaikilla toimialoilla yhteensä 21,2 miljardia euroa, mikä on noin 1,4 miljardia euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Tämän vuoksi vieraan pääoman takaisinmaksuajat pitenevät jonkin verran. Vieraan pääoman takaisinmaksuaika voidaan laskea jakamalla taseen osoittama vieraan pääoman määrä tilikaudella kertyneen rahoitustuloksen määrällä.

Kuvio 3. Päätoimialojen rahoitustulos 2013

Taulukko 2. Vieraan pääoman takaisinmaksuaika päätoimialoittain 2012–2013

	2012	2013
	Vuotta	Vuotta
Koko teollisuus	16,5	19,1
Rakentaminen	7,3	10,7
Kauppa	9,7	9,7
Palvelut	10,2	12,1
Yhteensä	12,2	14,1

Investoinnit

Rakenne- ja tilinpäätöstilaston yritykset investoivat aineelliseen käyttöomaisuuteen 9,1 miljardia euroa vuonna 2013. Vuotta aiemmin investoinnit olivat 11,1 miljardia eli tuotantokoneiston ylläpitoon ja laajentamiseen käytettiin 18,3 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Tämän tasoiseseen investointitahtiin yritysten 21,2 miljardin rahoitustulos riittää mainiosti.

Taulukko 3. Aineelliset investoinnit päätoimialoittain 2012–2013

	2012	2013
	milj. euroa	milj. euroa
Koko teollisuus	4 902	4 600
Rakentaminen	720	371
Kauppa	1 214	646
Palvelut	4 282	3 472
Yhteensä	11 119	9 089

Liitetaulukko

Liitetaulukko 1. Yritysten liikevaihto toimialoittain 2012–2013

	Liikevaihto		Vuosimuutos
	2012	2013	
	1000 euroa	1000 euroa	%
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 804 909	1 730 437	-4,1
C Teollisuus	137 250 916	135 093 280	-1,6
D Sähkö- kaasu- ja lämpöhuolto jäähdytysliiketoiminta	13 630 034	13 634 420	0,0
E Viemäri- ja jätevesihuolto; muu ympäristön puhtaanapito	2 528 525	2 385 930	-5,6
F Rakentaminen	28 677 304	28 459 840	-0,8
G Kauppa	126 517 079	123 201 374	-2,6
H Kuljetus ja varastointi	22 932 282	22 945 799	0,1
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	5 940 876	5 991 156	0,8
J Informaatio ja viestintä	16 360 081	16 548 060	1,1
L Kiinteistöalan toiminta	8 396 691	7 624 137	-9,2
M Ammatillinen tieteellinen ja tekninen toiminta	12 851 159	13 289 725	3,4
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	10 192 403	9 929 485	-2,6

Tietojen tarkentuminen

Tietojen tarkentuminen ennakon ja lopullisen tilaston välillä

		arvo		Muutos
		2013, ennakko	2013, lopullinen	%
B Kaivostoiminta ja louhinta	Liikevaihto	1 618 734	1 730 437	6,9
	Käyttökate	111 637	171 484	53,6
	Nettotulos	-850 344	-841 712	-1,0
	Jalostusarvo	385 508	466 840	21,1
	Aineelliset nettoinvestoinnit	310 479	349 309	12,5
C Teollisuus	Liikevaihto	134 806 607	135 093 280	0,1
	Käyttökate	7 280 280	7 263 534	-0,8
	Nettotulos	2 075 212	999 369	-51,9
	Jalostusarvo	24 414 244	24 533 279	0,2
	Aineelliset nettoinvestoinnit	2 572 970	2 308 300	-10,5
F Rakentaminen	Liikevaihto	28 262 088	28 459 840	0,5
	Käyttökate	2 092 976	1 949 228	-6,8
	Nettotulos	1 153 538	937 498	-18,5
	Jalostusarvo	9 220 867	9 243 985	0,2
	Aineelliset nettoinvestoinnit	742 388	370 958	-50,1
G Kauppa	Liikevaihto	125 613 179	123 201 374	-2,0
	Käyttökate	4 042 301	3 920 864	-2,9
	Nettotulos	2 087 354	2 040 833	-1,0
	Jalostusarvo	14 816 585	14 870 232	0,2
	Aineelliset nettoinvestoinnit	1 012 040	646 330	-36,6
H Kuljetus ja varastointi	Liikevaihto	22 501 111	22 945 799	1,9
	Käyttökate	1 657 354	1 832 489	10,5
	Nettotulos	226 252	328 257	45,5
	Jalostusarvo	7 582 892	7 850 964	3,5
	Aineelliset nettoinvestoinnit	1 257 639	863 968	-31,3
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	Liikevaihto	5 875 861	5 991 156	1,9
	Käyttökate	277 378	254 751	-8,2
	Nettotulos	2 048	-22 362	-1347
	Jalostusarvo	2 059 352	2 067 377	0,3
	Aineelliset nettoinvestoinnit	164 219	83 989	49,1
J Informaatio ja viestintä	Liikevaihto	16 385 506	16 548 060	0,9
	Käyttökate	2 546 379	2 567 074	0,8
	Nettotulos	210 338	771 706	266,9
	Jalostusarvo	7 470 085	7 577 565	1,3
	Aineelliset nettoinvestoinnit	816 566	833 561	2,1
M Ammatillinen tieteellinen ja tekninen toiminta	Liikevaihto	12 945 110	13 289 725	2,1
	Käyttökate	1 101 226	977 330	-12,1
	Nettotulos	633 973	389 411	-39,2
	Jalostusarvo	6 478 908	6 565 440	1,0
	Aineelliset nettoinvestoinnit	242 461	115 683	-55,6

		arvo		Muutos
		2013, ennakko	2013, lopullinen	%
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	Liikevaihto	9 970 630	9 929 485	-0,5
	Käyttökate	1 022 014	961 881	-6,1
	Nettotulos	277 329	261 239	-6,0
	Jalostusarvo	5 042 463	4 991 622	-1,1
	Aineelliset nettoinvestoinnit	548 373	395 736	-27,9

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto kuvaa Suomessa toimivia yrityksiä. Tilasto sisältää toimialoittaisia tietoja yritysten lukumäärästä, henkilöstöstä ja tilinpäätöksistä.

Tilastoyksikkönä on yritys (Y-tunnus). Kuntien liikelaitokset sisältyvät tilastoaineistoon. Yritysten tilinpäätösaineiston kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sekä rahoitus ja vakuutus toiminta.

Tilasto sisältää keskeiset tilinpäätöstiedot sekä näistä laskettuja kannattavuuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Lisäksi tilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja sekä yritysten rakennetta kuvaavia tietoja.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma esitetään ryhmitettynä siten, että siitä käy ilmi tuloksen muodostumisen kannalta keskeiset erät: käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot sekä myyntitappiot ja fuusiotappiot esitetään satunnaisina erinä. Ennen käyttökateä esitetty laskennallinen palkkorjaus oikaistaan satunnaisten erien jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on virallisen tuloslaskelman mukainen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeita noudattaen niin pitkälle kuin se on tietosisällön puolesta mahdollista.

Liiketoiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan tuotot yht. = Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot – käyttöomaisuuden myyntivoitot – fuusiovoitot

Jalostusarvo = Käyttökate + henkilöstökulut yhteensä

Aineelliset nettoinvestoinnit = Aineellisten hyödykkeiden lisäykset – vähennykset

Kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Käyttökate} - \% = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Nettotulos} - \% = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaistulos} - \% = \frac{\text{Kokonaistulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Rahoitustulos} - \% = \frac{\text{Käyttökate} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaispääoman tuotto} - \% = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut

Jalostusarvo/henkilöstökulut

Rahoitusta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Tase- saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

$$\text{Kokonaisvelat/ liikevaihto} = \frac{\text{Vieras pääoma- saadut ennakkomaksut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritys

Tilastoyksikkönä on yritys. Yritys muodostuu yhdestä oikeudellisesta yksiköstä (y-tunnus).

Yrityksiä ovat:

- ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä,
- oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö, osuuskunta, säästöpankki ja taloudellinen yhdistys),
- kuntien liikelaitokset.

Henkilöstö

Henkilöstö sisältää sekä palkansaajat että yrittäjät. Henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä. Tiedusteluihin sisältymättömien yritysten henkilöstö on estimoitu palkkojen perusteella.

Liikevaihto

Liikevaihto on yritysten virallisten tilinpäätösten mukainen. Jos yrityksen tilikausi poikkeaa 12 kuukaudesta, mutta toiminta on jatkunut koko vuoden, niin liikevaihto ja myös muut tilinpäätöstiedot muunnetaan vastaamaan 12 kuukautta. Rahoitus- ja vakuutustoiminnalle ei tilastoida liikevaihtoa.

Palkkasumma

Palkkasumma on tilikaudelta ja niihin sisältyvät rahapalkan lisäksi ennakoperintälain mukaiset luontaisedut. Palkkasummaan sisältyvät myös yrittäjien itselleen maksamat palkat. Optiot eivät sisälly palkkoihin. Tilinpäätöstietojen yhteydessä esitetään tuloslaskelman mukaiset palkat ja henkilöstösivukulut yhteensä.

Luokitukset

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev.2:een siten, että NACE:n nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjä noudattaen.

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on Verohallinnon asiakastietokannassa olevan oikeudellisen muodon mukainen.

Sektoriluokka

Käytetty sektoriluokitus on Sektoriluokitus 2012 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 5, Helsinki 2012). Luokituksessa yksiköt jaetaan omistajuuden, toiminnan tarkoituksen ja rahoitustavan perusteella eri sektoreihin.

Omistajatyypit

Yrityksen omistajatyypin määrittelyssä käytetään luokitusta: yksityinen kotimainen, valtio, kunta, Ahvenenmaan maakunta, ulkomaalaisomisteinen tai muu omistajatyypit.

Kokoluokitus

Yritysten liikevaihto- ja henkilöstötietoja luokitellaan toimialoittain henkilöstön ja liikevaihdon määrän mukaan siten, että luokkaan kuuluvat arvot, jotka ovat suurempia tai yhtä suuria kuin luokan alaraja mutta pienempiä kuin luokan yläaraja. Henkilöstön suuruusluokat ovat 0 - 4, 5 - 9, 10 - 19, 20 - 49, 50 - 99, 100 - 249, 250 - 499, 500 - 999 ja 1 000 -. Liikevaihdon suuruusluokat ovat tuhansina 0 - 39, 40 - 99, 100 - 399, 400 - 1999, 2 000 - 9 999, 10 000 - 39 999, 40 000 - 199 999 ja 200 000 -.

Tilinpäätöstiedoissa käytetään EU:n komission suosituksen (6.5.2003) mukaista luokitusta pieniin ja keskisuuriin (PK) yrityksiin (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003). PK-yritykset sekä pienet yritykset määritellään seuraavien sääntöjen mukaan

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
 - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
 - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
 - jotka täyttävät kohdassa 4 määrittelyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määrittelyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määrittelyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK -yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihdon ja taseen loppusummien rajoja tarkistettiin vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia.

Lait ja asetukset

1. Kirjanpitolaki ja —asetus 30.12.1997 / 1336..
2. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Keskeinen vuosittain yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) No 295/2008
3. Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus. Euroopan neuvoston asetus No 696/93.
4. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2008 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev.2:een, jota on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä tasolla.
5. Yritysrekisteriasetus 177/2008.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Rekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyyppi, alue sekä henkilöstön määrä ja suuruusluokka. Tilastoon yritykset on valittu käyttäen rajauksia toiminta-ajalle, henkilöstölle, liikevaihdolle ja taseelle. Myös yhdenkertaista kirjanpitoa pitävät ammatinharjoittajat sisältyvät tilastoon. Lisäksi energia- ja vesihuollon ja liikenteen toimialojen kunnalliset liikelaitokset ovat tilastossa mukana.

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston aineisto perustuu verohallinnon elinkeinoveroaineistoon ja Tilastokeskuksen yritystiedusteluihin. Elinkeinoveroaineisto sisältää kaikkien elinkeinoverolain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Se on ollut Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Tilastokeskuksen yritysten rakennekyselyllä kerätään vuosittain kaikkien monitoimipaikkaisten ja vähintään 20 henkilöä työllistävien yksitoimipaikkaisten yritysten tiedot. Alle 20 henkilöä työllistävistä yrityksistä tiedustellaan yksiköt, joilla tiedot hallinnollisten rekistereiden, kaupallisten aineistojen tai Tilastokeskuksen muiden kyselyjen perusteella ovat muuttuneet. Perustetut yritykset sisällytetään yleensä kerran uusien yritysten kyselyyn melko pian toiminnan aloittamisen jälkeen. Omista kyselyistä saadaan muun muassa henkilöstön määrä, toimiala ja sijaintikunta. Kyselyihin sisällyttämättömien yritysten henkilöstön määrä estimoidaan palkkatietojen perusteella.

Tilastokeskuksen tilinpäätöskyselyllä kerätään vuosittain tietoja noin 5 000 yritykseltä. Tilinpäätöstilaston kohdejoukosta kyselyyn kuuluvat kaikki yli 50 henkilöä työllistävät yritykset. Lisäksi 10 – 50 henkilöä työllistävistä yrityksistä kyselyyn on valittu yritykset satunnaisotannalla. Kyselyssä on myös joitain alle 10 henkilöä työllistäviä yrityksiä sekä kaikki markkinaehtoiset kunnalliset liikelaitokset.

Tilastokeskuksen tilinpäätöskyselyssä kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja. Aineistoa tarkistetaan erilaisilla sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Patentti- ja rekisterihallituksen elektronista kuva-arkistoa käytetään tietojen tarkistamisessa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rakenne- ja tilinpäätöstilasto sisältää tiedot kaikista liikeyrityksistä lähes kaikilta toimialoilta. Maatilataloudesta saadaan kattavasti vain henkilöstö- ja liikevaihtotiedot. Tilasto ei sisällä tilinpäätöstietoja rahoitus- ja vakuutus toiminnasta (toimialat 64, 65, 66, Toimialaluokitus 2008). Aineiston laatu tarkistetaan ja korjataan ohjelmallisesti. Aineiston puuttuvat arvot korvataan eli imputoidaan ensisijaisesti yrityksen aikaisempien vuosien tiedoilla ja toiseksi liikevaihdoltaan ja henkilöstömäärältään vastaavanlaisen yrityksen tiedoilla.

Tilaston lukuja julkaistaan sekä ennakkollisina että lopullisina. Perusaineiston täydentyminen ja lopettamistietojen päivittäminen aiheuttavat muutoksia lopullisiin tietoihin ennakkollisiin tietoihin verrattuna.

Tilastoon tulevat yritykset, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yritysten tilinpäätösaineistosta tehdään vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa ja lopulliset tiedot joulukuussa.

5. Tietojen saatavuus

Rakenne- ja tilinpäätöstilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/yrti/index.html>.

Rakenne- ja tilinpäätöstilaston yritysaineisto on mahdollista saada tutkimuskäyttöön suojatussa muodossa. Käyttö tapahtuu Tilastokeskuksen tutkimuslaboratoriossa. Lisätietoja: <http://www.stat.fi/tup/mikroaineistot/index.html>.

Lisätietoja tilastosta antavat Lisätietoja -sivulla mainitut henkilöt: <http://tilastokeskus.fi/til/yrti/yht.htm>.

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kirjanpitolain muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkakorjaus. Palkkakorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkakorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkakorjausta.

Vuonna 2007 alkaen tiedot on luokiteltu toimialaluokitus TOL 2008. Tilastovuonna 2008 uudistettiin henkilöstön laskentatapaa noudattamaan kokovuosityöllisen määritelmää.

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto on uusi tilasto, joka yhdistää Yritysrekisterin vuositilaston sekä eri tilinpäätöstilastot. Tiedot eivät ole vertailukelpoisia edeltäviin tilastoihin nähden.

Tietojen muutos 2012 - 2013

Toimiala	Yritysten lukumäärä		Liikevaihto □		Henkilöstö	
			1000 euroa		1000 henkeä	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
A	55 274	70 791	1 440	1 656	63	59
B	859	888	1 805	1 730	5	6
C	21 308	21 473	137 251	135 093	326	315
D	745	809	13 630	13 634	13	13
E	1 307	1 443	2 529	2 386	8	7
F	41 465	42 484	28 677	28 460	154	157
G	44 616	45 011	126 517	123 201	251	255
H	22 101	22 053	22 932	22 946	129	130
I	11 232	11 675	5 941	5 991	56	58
J	9 065	9 456	16 360	16 548	79	79
K	4 713	6 898	0	0	46	44
L	15 641	23 847	8 397	7 624	20	20
M	33 714	35 005	12 851	13 290	94	99
N	13 435	14 011	10 192	9 930	120	118
O	27	..	0	0	3	0
P	3 131	3 323	857	869	9	9
Q	18 622	18 795	5 106	5 332	61	63
R	6 198	6 497	4 090	3 911	14	14
S	18 800	19 242	1 586	1 542	26	25
X	..	380	0	14	0	0
Yhteensä	322 253	354 081	400 161	394 157	1 474	1 471

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Yhtenäisyyttä muihin tilastoihin rajoittavat käsitteelliset ja menetelmälliset asiat:

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon kausiveroaineistosta. Liikevaihdon määrittely kausiveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.
2. Tilastovuodesta 2013 lähtien yritys- ja toimipaikkarekisterin ja tilinpäätöstilaston tiedot on yhtenäistetty. Aikaisempina vuosina yritysten luokittelussa toimialoille on ollut jonkin verran eroja. Yritysten lukumäärätiedoissa on ollut myös eroja.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Luokitteluperusteena on käytetty myös henkilöstön lukumäärää ja liikevaihtoa.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonnäkökulma perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin. Lisäksi tilinpäätöstilaston jalostusarvo arvioidaan tuottajahintaan.

Lisätietoja

Pirkko Nurmela 029 551 3519

Jaakko Salmela 029 551 3454

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

rakenne.tilastot@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi*

ISSN 2342-6217 (pdf)

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*